

Besættelse af provstestilling

Ikke fundet, at kirkeministerens indstilling om udnævnelse af en ny provst var usagligt begrundet.

FOB nr. 81.168

(J. nr. 1981-223-70).

Folketingsmedlem A anmodede ombudsmanden om at undersøge, om udnævnelsen af sognepræst B til provst for X provsti »har været objektiv og partipolitisk neutral, og med hvilken begrundelse ministeren har desavoueret biskop (C)«. A henviste herved til, at B var tidligere socialdemokratisk folketingsmedlem, nuværende medlem af kommunalbestyrelsen i Y kommune og partifælle til kirkeministeren, og at han efter det oplyste ikke var indstillet af biskoppen.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at stillingen som provst for X provsti i november 1980 blev opslået ledig internt (det vil sige for præsterne i X provsti).

Inden ansøgningsfristen udløb, indkom der 6 ansøgninger til den ledige stilling. Blandt ansøgerne var sognepræst B.

Ansøgningerne blev indsendt til kirkeministeriet gennem den konstituerede provst og biskoppen for Helsingør stift, der hver for sig knyttede kortfattede bemærkninger til ansøgningerne. Bemærkningerne måtte forstås således, at den konstituerede provst og biskoppen begge fandt, at B var kvalificeret til stillingen, men at andre blandt ansøgerne burde foretrækkes.

Efter ansøgningsfristens udløb sendte kirkeministeriet ansøgningerne til biskoppen over Helsingør stift til udtalelse. Under henvisning hertil udtalte biskoppen i en skrivelse til kirkeministeriet, at han af nærmere angivne grunde ville lægge vægt på, at en bestemt af ansøgerne (ikke B) blev udnævnt i stillingen. Biskoppen afgav ikke udtalelse om de øvrige ansøgere.

Besættelsen af stillingen blev drøftet på et møde mellem den tidligere kirkeminister og biskoppen. Den nuværende kirkeminister havde efter sin tiltræden den 20. januar 1981 ligeledes en drøftelse med biskoppen om stillingsbesættelsen.

Ved kgl. resolution af 12. februar 1981 blev B udnævnt i stillingen i overensstemmelse med en indstilling herom fra kirkeministeren.

I folketingets spørgetid den 25. februar 1981 besvarede kirkeministeren følgende spørgsmål fra folketingsmedlem Burgdorf (Folketingstidende 1980/81, sp. 7218-19):

»Med hvilken begrundelse har ministeren valgt en anden kandidat som provst i (X) provsti end den af biskoppen over Helsingør stift indstillede?«

I sit svar udtalte kirkeministeren følgende:

»Min begrundelse for den i spørgsmålet omtalte udnævnelse er, at jeg blandt ansøgningerne indstillede den person til udnævnelse, som jeg fandt bedst egnet til at beklæde stillingen, og der er mig bekendt ingen, der i forbindelse med udnævnelsen har sat spørgsmålstejn ved den pågældendes kvalifikationer hverken som teolog eller administrator, tværtimod.

Generelt om proceduren for udnævnelsen af provster skal jeg oplyse, at der ved kirkeministeriets cirkulære af 7. september 1979 blev indført regler om internt opslag af provstestillinger i folkekirken. Efter reglerne heri indsendes ansøgningerne til kirkeministeriet, der efter ansøgningsfristens udløb fremsender disse til vedkommende biskop med anmodning om en udtalelse med hensyn til de efter biskoppens opfattelse bedst egnede ansøgere til stillingen.

Da der som bekendt sidste år i to tilfælde opstod den situation, at ministeren ikke var enig med vedkommende biskops indstilling, blev der på et møde i januar måned 1981 imellem biskopperne og min forgænger truffet aftale om, at der fremtidig i tilfælde af uenighed om indstillingen skulle afholdes et møde mellem ministeren og biskoppen, hvor man drøftede problemerne, forinden ministerens indstilling om udnævnelse blev foretaget.

I den her omhandlede sag var hverken min forgænger eller jeg enige med biskoppen i dennes indstilling, hvorfor sagen først på et møde i januar måned 1981 blev forhandlet mellem biskoppen og den daværende kirkeminister og derefter i begyndelsen af denne måned endnu en gang mellem biskoppen og mig. Den aftalte procedure er således fulgt.

Man kunne godt sige, at hvis man i en sådan situation mener, det er biskoppens opfattelse, der skal prioriteres højest, ville ministerens stilling måske alene kunne sammenlignes med et ekspeditionskontor for biskopperne. Jeg mener ikke, det svarer til de regler, der er gældende, og jeg tror heller ikke, biskopperne er interesserede i, at den skulle følges på en sådan måde. Jeg har for nærværende ikke noget ønske om at ændre de eksisterende regler.«

Da jeg ikke anså det for muligt alene på grundlag af sagens akter og de udtalelser, der var afgivet af biskoppen og kirkeministeriet i anledning af A's klage, at foretage en selvstændig vurdering heraf, anmodede jeg kirkeministeren om en drøftelse af sagen. Denne drøftelse fandt sted den 29. oktober 1981.

Under drøftelsen oplyste kirkeministeren bl.a., at der efter praksis ved indstilling om udnævnelse i stillinger som provst ud over ansøgernes kvalifikationer som teolog og administrator normalt lægges vægt på ansøgernes alder, anciennitet (fra kandidattidspunktet) og den tid, ansøgerne har gjort tjeneste i provstiet.

Kirkeministeren redegjorde endvidere for begrundelsen for, at B var blevet foretrukket frem for de øvrige ansøgere.

I en skrivelse til folketingsmedlem A udtalte jeg følgende:

»Jeg skal først bemærke, at der hverken i henhold til tjenestemandsløven eller lovgivningen i øvrigt er fastsat retningslinjer for, hvilke kvalifikationer der skal lægges vægt på ved besættelsen af provstestillinger. Kirkeministeriets cirkulære af 7. september 1979 og cirkulærskrivelsen af samme dato, der er omtalt i kirkeministerens besvarelse af det ovenfor nævnte spørgsmål i folketinget, indeholder således alene regler om stillingsop-

slaget og proceduren i forbindelse med besættelsen af ledige provstestillinger.

Der må på denne baggrund tilkomme kirkeministeren som udnævnelsesmyndighed en ret betydelig frihed til at fastlægge de kriterier, der skal anses for afgørende ved sådanne stillingsbesættelser, idet dog naturligvis alene saglige kriterier kan komme i betragtning.

I så henseende må jeg lægge til grund, at der ved besættelsen af provstestillinger ikke alene lægges vægt på ansøgernes teologiske og administrative kvalifikationer, men også på deres alder og anciennitet regnet i forhold til både kandidattidspunktet og embedstid i provstiet. Disse almindelige kriterier for stillingsbesættelser kan ikke give mig anledning til bemærkninger. Jeg henviser i den forbindelse til, at provsten er den stedlige underøvrighed i gejstlige anliggender, at han er administrativ melleminstans mellem biskoppen og provstiets præster og menighedsråd, og at han i et vist omfang fører tilsyn med bl.a. provstiets præster. Jeg bemærker endvidere, at provstestillinger besættes efter internt opslag, og at alene præster i provstiet (samt ansøgere til den stilling som præst, hvortil en ledig provstestilling har været knyttet) vil kunne tages i betragtning ved provstestillingens besættelse, jfr. således § 5, stk. 3, i det ovenfor nævnte cirkulære.

Efter min gennemgang af sagen samt på baggrund af drøftelsen med kirkeministeren den 29. oktober 1981 finder jeg ikke at have grundlag for at antage, at udnævnelsen af (B) til provst for (X) provsti skulle være usagligt begrundet, eller at der i øvrigt foreligger omstændigheder, som kan give mig grundlag for kritik af afgørelsen. Jeg bemærker herved, at vurderingen af, hvilke ansøgere der må anses for bedst kvalificeret, som nævnt beror på en afvejning af en række forskellige forhold, at kirkeministeren ikke er bundet af den vurdering heraf, som er kommet til udtryk i biskoppens udtalelse, og at såvel reglerne i kirkeministeriets cirkulære af 7. september 1979 og cirkulærskrivelsen af samme dato som den med biskopperne i januar måned 1981 aftalte procedure har været fulgt.

Jeg finder herefter ikke at kunne foretage videre i anledning af Deres klage.«